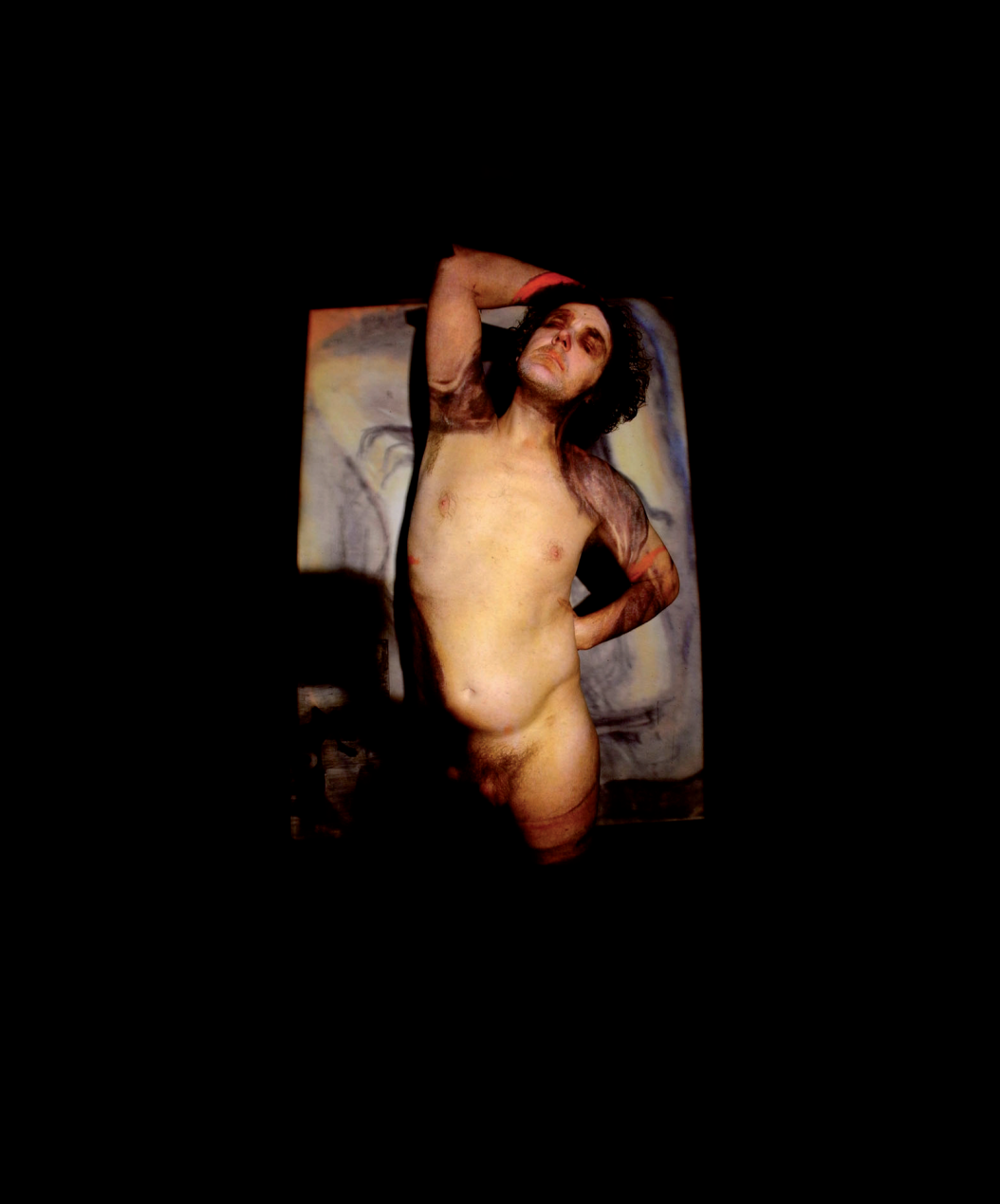

Eksistentiel eksil
Bent Hedeby Sørensen: *Penetration*

Penetration er titlen på flere værker af den danske kunstner Bent Hedeby Sørensen, der her arbejder i flere lag via en kombination af to medier – maleri og foto. Tydeligst i billedserien fremtoner de klassiske kvindeportrætter, som genfindes i utallige kunsthistoriske fremstillinger. Herover ses en parafrase af maleren Edvard Munchs portræt *Madonna*. Ved hjælp af fototeknik har kunstneren indarbejdet sit selvportræt, der herigennem bliver sammenspundet med referencen til de historiske malerier. Motiverne penetrerer skiftevis hinanden i et visuelt spil, hvor vi som beskuerne først ser kvindeportrættet og dernæst kunstnerportrættet. I det øjeblik vi fastholder det ene billede, forsvinder det andet i baggrunden for igen at træde frem et øjeblik efter. I det kunstneren sammensmelter sit eget portræt med en velkendt kunsthistorisk portrætgenre, befinder han sig i en kunsthistorisk billedverden, som han ikke kan træde ud af. Værkerne kan opleves som et generelt billede på kunstnere, som befinder sig i, hvad man kan kalde en eksistentiel eksilstilstand, hvor tilværelsen drejer sig om en indre kreativ verden. Et billede på kunstneren, der befinder sig i en mental tilstand, hvor han er alene med sig selv og sit motiv. Spundet ind i en kunstverden er han afskåret fra den ydre verden, som han betragter fra sit indre eksil.

- Hvilken stemning skaber de kunstneriske virkemidler som lys, farve og kontrast?
- Hvilken kunstnertype mener I, at billederne fremstiller? Sammenlign f.eks. med andre kunstneres bidrag til udstillingen – hvad signalerer værkerne om kunstneren som type?
- Hvad betyder motivernes kunsthistoriske reference for jeres oplevelse af værkerne?

Explorer på KunstCentret Silkeborg Bad - en aktiv udforskning af EXILE

Explorer er et tilbud på KunstCentret, hvor der er mulighed for at opleve kunsten gennem en aktiv arbejdsproces. Hold på 3-4 personer får uddelt to billedkort med hver deres motiv af et udvalgt værk i udstillingen. Kortene repræsenterer to værker, hvor kunstnerne har arbejdet med forskellige kunstneriske udtryk – det kan være et fotografi og en installation eller et maleri og en skulptur, der er sat sammen. Explorer tager udgangspunkt i en sammenlignende analyse af de to udvalgte værker, hvorefter eleverne går på opdagelse efter et tredje værk, de selv udvælger. Ud fra en dispositionsplan over de to udstillingsbygninger og parken kan ekspeditionen starte og værkerne findes og udforskes.

Opdelt i hold udforsker klassen tilsammen forskellige kunstneriske udtryk og ”vender hjem” med forskellige vinkler på eksilbegrebet. Når ekspeditionen er afsluttet, samles hele klassen på KunstCentret eller i klasselokalet, hvor de enkelte hold fremlægger deres iagttagelser.

Ekspeditionsplan

- Klassen deles op i hold på 3-4 personer. Hvert hold udnævner en ekspeditionsleder, der tager noter under ekspeditionen.
- Hvert hold tildeles 2 billedkort, dispositionsplan, notesblok og kuglepen. Materialerne hentes i receptionen.
- De enkelte hold går på opdagelse efter de to udvalgte værker. Der tages udgangspunkt i spørgsmålene på bagsiden af billedkortet. Hvilke mulige tematiske forbindelser findes der mellem værkerne, og hvordan kan de forstås i en sammenhæng? Der tages noter.
- Efter lokaliseringen og analysen af de to værker går holdene på opdagelse efter et tredje værk, som udvælges selvstændigt. Udvælgelseskriteriet kan være, at værket opleves i tematisk sammenhæng med de to andre værker. Hvilke nye perspektiver tilføjer det tredje værk til de to andre?
- De enkelte hold samler op på deres noter og forbereder en kort fremlæggelse.
- Alle elever samles, hvorefter de enkelte hold på skift rapporterer om deres iagttagelser, idéer og tanker omkring værkerne og eksilbegrebet. Flere hold har arbejdet med det samme værk – hvordan ændres oplevelsen af dette værk alt efter, hvilke andre værker det er sat sammen med?

Mohamed Aboulenaga
Marit Benthe Norheim
Gerda Thune Andersen
Moustafa Al Yassin
Gunnar Bay
Kjetil Berge
Are Blytt
Per Kristian Nygård
Bodil Brems
Issa Touna
Ayham Dib
Hasan Alsoud
Nazem Jawish
Eman Ebraheem
Nermin Durakovic
Jimbut Jun Feng
Nikos Giavropoulos
Jon Gislason
Tine Hind
Nina Kleivan
Pernille Mægaard
Smoke Kászner
Matthias Köster
Kirsten Lampert
Karen Kjær Laurson
Gunner Sætz
Cornelia Schleime
Jeanette Land Schou
Vicky Steptoe
Karsten Vogel
Kim Wendt
Ralf Zienvogel
Bent Hedeby Sørensen
Ritu Sarin
Tenzing Sonam

EXILE – en kunstudstilling med meninger

KunstCentret Silkeborg Bad • 16. maj – 30. august 2009

I temaudstillingen EXILE på KunstCentret Silkeborg Bad præsenterer 35 danske og udenlandske kunstnere forskellige fortolkninger af, hvordan begrebet eksil kan forstås i samtiden.

Begrebet eksil bruges ofte som en betegnelse for menneskers tvungne ophold udenfor deres hjemland, f.eks. på grund af krig eller politiske standpunkter, der ikke stemmer overens med hjemlandets styre. Denne betydning af begrebet eksil er omdrejningspunktet for nogle af udstillingens værker, hvorimod andre værker beskæftiger sig med eksil i en bredere filosofisk eller eksistentiel forstand. Gennem en bred vifte af udtryksformer som maleri, skulptur, installation, video og fotografi, fortæller udstillingen en flersidet historie om det at føle sig rodløs og fremmed.

Hæftet indeholder inspirationsmateriale til undervisningen og to konkrete forslag til, hvordan skoleklasser kan strukturere et udstillingsbesøg på egen hånd. Aktivitetsforslagene kan med fordel benyttes efter en udstillingsomvisning, som tilbydes på KunstCentret. En omvisning varer 45-50 min. og bestilles min. 14 dage før besøget.

EXILE - 5 værkeksempler

Herunder introduceres 5 udvalgte værker, der griber eksiltemaet an fra forskellige vinkler og gennem forskellige kunstneriske udtryksformer. Værkeksemplerne giver et indtryk af tema-udstillingens bredde, og teksterne kan fungere som tematiske inspirationsoplæg til under-visningen og som forberedelse til at opleve udstillingen. Ved et udstillingsbesøg kan klassen på egen hånd gå samlet rundt i udstillingen, og de tilhørende arbejdsspørgsmål kan være igangsættende for en fælles diskussion af de udvalgte værker og af udstillingen som helhed.

Eksilarkitektur

Are Blytt og Per Kristian Nygård: *Stealthiest State of Mind*

De to norske kunstnere Are Blytt og Per Kristian Nygård har sammen udviklet konceptet bag projektet *Stealthiest State of Mind*. Kunstnerne har taget udgangspunkt i Stealth-teknologien, som anvendes inden for militæret med det formål at gøre luftfartøjer, skibe og missiler så usynlige som muligt på radar og infrarøde overvågningssystemer. Kampfly designes bl.a. med bestemte afrundinger og belægninger, der sørger for at flyet både kaster radarbølgerne væk og absorberer dem i overfladen. Ud fra Stealth-princippet har kunstnerne udarbejdet en arkitekturmodel, der som kampflyet er vanskelig at spore. Værket kan ses som en kommentar til den paranoia, der opstår i rige og privilegerede samfund, som i større og større grad bærer præg af frygt for omverdenen. Der er fokus på terror som en udefrakommende trussel, vi skal værne os imod, og overvågningen i det offentlige rum bliver stadig mere synlig. Man kan forestille sig, hvordan et big brother-samfund i fremtiden vil præge arkitekturen, og den måde vi indretter os på. Det er en forestilling om arkitekturen som privat skjulested, hvor man befinder sig i indespærret eksil for at værne sig mod omverdenens trusler. Herfra kan vi overvåge andre uden selv at blive opdaget.

- Hvordan præger paranoia vores omgivelser? Kom med eksempler på bygnings-værker, offentlige rum eller andet.
- Hvilke fordele og ulemper er der ved et overvågningssamfund?
- Hvordan kan man forstå projektets titel: *Stealthiest State of Mind*? (Snigende sinds-tilstand)

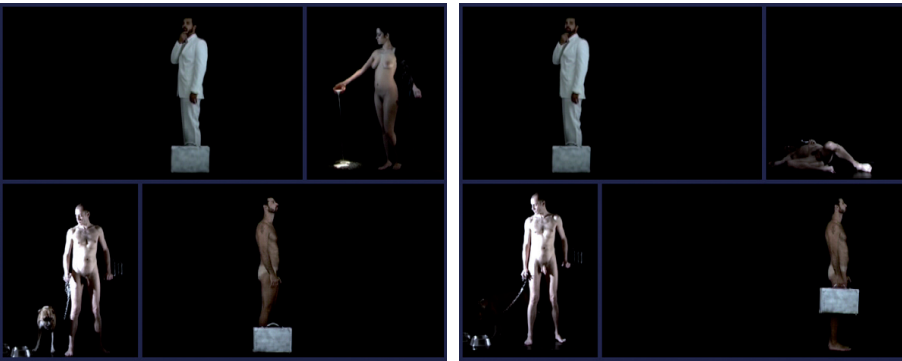

Politisk eksil

Bodil Brems: *The EXILE Game*

I installationen *The EXILE Game* indbyder den danske kunstner Bodil Brems publikum til aktivt at deltage i værkets udfoldelse. Installationen, som består af et spil, træder først i kraft, når publikum slår med terningen og tildeles en identitet, som herefter udsættes for skæbnesvangre eksilsituationer. Med en ny identitet går man rejsen i møde. Der er etiske valg, der skal træffes undervejs, og målet er at nå frem. Installationen giver publikum mulighed for aktivt at reflektere over de muligheder og/eller begrænsninger, som eksilet udsætter mennesker for. Der er her tale om fysiske eksilsituationer, som f.eks. når mennesker flygter fra deres hjemland pga. krig eller uoverensstemmelser med det politiske styre. Undervejs i spillet høres beretninger fra presse og flygtninge, der giver et levende indblik i eksilets prøvelser. Terningespillet understreger, hvordan tilfældigheder præger menneskers livssituationer, der kan forandres med ét slag.

- Hvilke kendte eksempler findes der på mennesker, der befinder sig i fysisk og/eller politisk eksil?
- Hvilke muligheder og begrænsninger medfører eksilet?
- Hvordan er oplevelsen af temaet eksil anderledes i forhold til værker, der ikke kræver direkte deltagelse?
- Hvorfor mener I, at spillet The EXILE Game kan betragtes som et kunstværk? Hvilke kriterier skal efter jeres mening opfyldes, før noget kan karakteriseres som kunst?

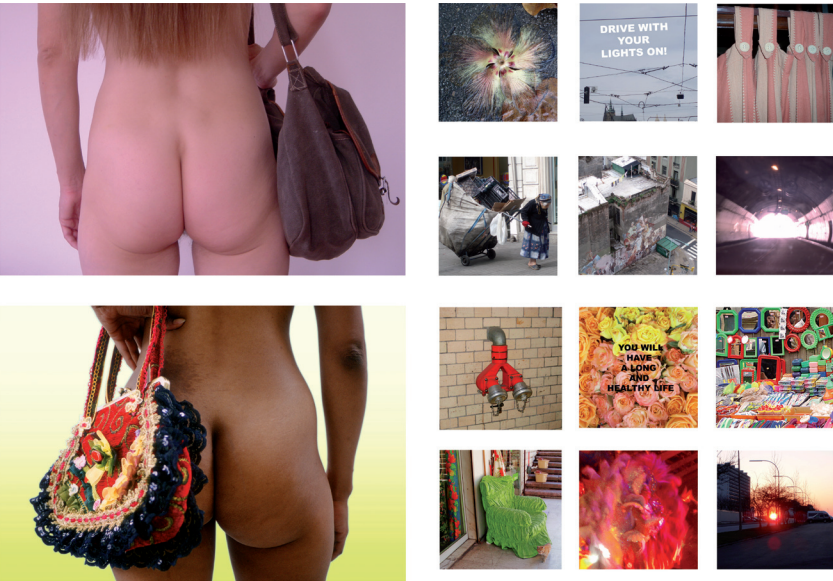

Selvvalgt eksil

Nikos Giavropoulos: *Self Exile*

Nikos Giavropoulos er en græsk videokunstner, der ofte arbejder med symbolske motiver fra den græske mytologi. Denne måde at arbejde på går igen i værket *Self Exile*, hvor vi øverst i videoen ser gudinden Demeter fra den græske mytologi. Hun er korn gudinde og beskytter af landbruget, hvilket knytter hende til det jordiske liv i modsætning til Hades, der er dødsrigets gud. Hades ser vi nederst i videorækken med vogterhunden Cerberus ved sin side. Giavropoulos symboliserer herigennem livet overfor døden som to modsætninger, hvor døden dog ikke skildres som en udslettelse, men derimod snarere som en ny begyndelse – en slags genfødsel. Mændene i ”dødsriget” optræder nøgne, de eksisterer stadig, blot i en anden udgave end i livet. De er frigjorte fra deres tidligere beklædningsdele – måske i overført betydning frigjorte fra et liv, der er præget af regler for, hvordan man skal opføre sig og klæde sig på. Videoværkets fremstilling af døden kan opfattes som en slags selvvalgt eksil fra livet og virkeligheden, og fra denne synsvinkel fremstår selveksilet – eller selvmordet – som en metafor for flugten fra samfundets sociale normer.

- Hvilket udtryk skaber kunstneren, når han i videoen anvender en sort baggrund?
- Hvordan er oplevelsen af videokunst i forhold til andre kunstformer?
- Hvordan opfatter I forskellen mellem ”dødsriget” og ”livet”, som det er skildret i videoen? Se bl.a. på mændenes ansigtsudtryk og kropsholdning.
- Hvilke sociale normer/regler kan give anledning til ønsket om at flygte fra virkeligheden?

Eksil og identitet

Vicky Steptoe: *Story of Ida*

Den danske billedkunstner Vicky Steptoe har fotograferet to nøgne kvinder set fra ryggen. En sort og en hvid kvinde med hver deres taske som den eneste beklædningsgenstand. De er begge flygtninge, og de 12 mindre fotos, der er placeret ved siden af dem, giver et flygtigt indblik i deres personlige historier. De er emigranter og afskåret fra deres hjemland, som vi på de tilknyttede billeder kan se brudstykker af. Vi kan kun gætte på, hvor de kommer fra, hvor de er på vej hen, og hvad de har med i bagagen. De er adskilt fra deres kulturelle baggrund, som alle mennesker i større eller mindre grad forbinder med deres selvforståelse og personlige identitet. I en fremmed kultur bliver emigranterne de udenforstående og eksotiske – de bliver ”de andre” som er forskellige fra ”os”.

- Hvad forstår I ved begrebet identitet?
- Hvordan kan en tilværelse som flygtning påvirke identiteten/personligheden?
- Hvorfor tror I, at kunstneren har skildret flygtningene nøgne?
- Hvad kan tasken symbolisere?